

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Філософський факультет
Кафедра української філософії та культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛПА
«31» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

19 Архітектура та будівництво
193 Геодезія та землеустрій
перший (бакалаврський)
Оцінка землі та нерухомого майна
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: *І.Г.Адамська*, к.і.н., асистент кафедри української філософії та культури

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробники: Адамська Ірина Геннадіївна, к.і.н., асистент кафедри української філософії та культури

Затверджено

«27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри української філософії та культури [підпис] (Мирослав РУСИН)

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії [підпис] (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» серпня 2021 року

Схвалено науково - методичною комісією ННІ «Інститут геології»

Протокол від « » _____ 2021 року № _____

Голова науково-методичної комісії [підпис] (Всеволод ДЕМИДОВ)

« » _____ 2021 року

1. Мета дисципліни:

ознайомлення студентів з особливостями культурного розвитку людства та формуванням культурної різноманітності світу, поглиблення знань про культуру України в контексті основних тенденцій розвитку світової культури від давнини до сучасності, про міжкультурну взаємодію в різні історичні епохи, в тому числі й на території України; про культурну спадщину, її значення для розвитку суспільства та механізми збереження; опанування студентами теорії та методології дослідження культури різних історичних періодів та регіонів.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. *Знати* ключові події світової історії та історії України.
2. *Вміти* на базовому рівні аналізувати та інтерпретувати літературу та довідкові матеріали, присвячені історико-культурному розвитку України та інших країн світу.
3. *Володіти елементарними навичками* критичного мислення.

3. Анотація навчальної дисципліни:

навчальна дисципліна «Українська та зарубіжна культура» передбачає вивчення основних етапів розвитку культури і типології культур світу, джерел з історії української та зарубіжної культури. Під час вивчення дисципліни акцент робиться на аналізі культурних явищ та процесів, що відбувалися в різні історичні періоди, простежуються їх взаємозв'язки та взаємовпливи, культурні особливості, що формувалися в різних регіонах світу, в тому числі і в Україні. Дисципліна також передбачає вивчення основних досягнень української і зарубіжної культури, умов їх появи та аналіз характерних рис, зокрема головних здобутків мистецтва різних історичних періодів; вивчення діяльності культурних інституцій, практик збереження і популяризації культурної спадщини.

4. Завдання (навчальні цілі):

успішне опанування студентами теоретичного і фактичного матеріалу з історії української і зарубіжної культури, розвиток вміння логічно та обґрунтовано висловлювати свою точку зору на теми з української та зарубіжної культури; формування навичок історичного, культурологічного та мистецтвознавчого аналізу здобутків української та зарубіжної культури; формування у студентів вміння цінувати і поважати різноманітність та мультикультурність, сприймати культурні відмінності, розуміти світоглядні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, працювати в міжнародному середовищі.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумкові й оцінці з дисципліни
Ко д	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Поняття культури та його багатозначність. Основні функції	Лекція, самостійна робота	Експрес-контроль,	4

	культури та етапи розвитку культур світу. Культурний контекст розвитку різних регіонів світу від давнини до сучасності, місце української культури в світовій культурній спадщині.		підсумкова контрольна робота	
1.2	Основні етапи розвитку культури стародавнього світу. Особливості мистецтва кожного з періодів. Появу та розвиток цивілізацій стародавнього світу. Давні культури на території України.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, експрес-контроль, підсумкова контрольна робота	6
1.3	Періодизацію культури Античності. Загальну характеристику міфології та релігійних уявлень Стародавньої Греції та Стародавнього Риму, особливості формування світогляду та повсякденної культури. Мистецтво Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Культури доби античності на території України.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, експрес-контроль, підсумкова контрольна робота	6
1.4	Періодизацію середньовічної культури, вплив релігії на розвиток середньовічної культури. Особливості розвитку середньовічної культури в Західній Європі, у Візантії та Русі. Основні напрямки та головні досягнення середньовічного мистецтва.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, експрес-контроль, підсумкова контрольна робота	6
1.5	Періодизацію та загальну характеристику епохи Відродження. Мистецтво Відродження: основні напрями, головні твори та представників. Реформаційно-гуманістичний напрям в українській культурі.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, експрес-контроль, підсумкова контрольна робота	6
1.6	Світоглядні засади культури Просвітництва. Мистецтво епохи Просвітництва: основні напрями, головні твори та представників. Специфічні риси бароко в українській культурі.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, експрес-контроль, підсумкова контрольна робота	6
1.7	Основні етапи та особливості	Лекції, семінари,	Усне	6

	розвитку зарубіжної та української культури в XIX-XXI ст. Основні мистецькі напрямки та їх представників. Поняття модерну, модернізму, постмодернізму.	самостійна робота	опитування на семінарських заняттях, експрес-контроль, підсумкова контрольна робота	
	Вміти			
2.1	Працювати із спеціалізованою літературою, присвяченою теорії та історії зарубіжної та української культури.	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання, підсумкова контрольна робота	7
2.2	Проводити аналіз, використовуючи понятійно-категоріальний апарат культурології та належні методи і підходи для характеристики соціокультурних процесів, що відбуваються в різних історико-культурних регіонах світу	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання, підсумкова контрольна робота	7
2.3	Визначати культурну цінність та приналежність до певного історичного періоду та регіону творів мистецтва, зокрема об'єктів архітектури.	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання, підсумкова контрольна робота	7
2.4	Визначати самобутні риси української культури та простежувати загальносвітові тенденції в її розвитку	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання, підсумкова контрольна робота	7
	Комунікація			
3.1	Використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої культурологічної літератури в підготовці до семінарських занять та під час самостійної роботи.	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання,	7

			підсумкова контрольна робота	
3.2	Презентувати результати проведених культурологічних досліджень у вигляді доповідей, есе, презентацій, конспектів тощо; вести полеміку, спираючись на отримані знання.	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання, підсумкова контрольна робота	7
3.3	Колективно вирішувати задачі різного рівня складності.	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, підсумкова контрольна робота	4
Автономність та відповідальність				
4.1	Самостійно шукати та критично опрацьовувати наукову літературу, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації.	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання, підсумкова контрольна робота	7
4.2	Вирішувати комплексні завдання, пов'язанні із верифікацією результатів існуючих культурологічних досліджень.	Семінари, самостійна робота	Усне опитування на семінарських заняттях, творче завдання, підсумкова контрольна робота	7

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни															
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2
1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.								+	+			+	+	+	+	+

7.2 Організація оцінювання:

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Семінарські заняття	Експрес-контроль	Творче завдання	Підсумкова контрольна робота	Загальна кількість балів
56 балів (max)	15 балів (max)	9 балів (max)	20 балів (max)	100 (max)
34 бали (min)	9 балів (min)	5 балів (min)	12 балів (min)	60 (min)

7.2.1. Робота на семінарських заняттях здійснюється впродовж всього семестру, результати оголошуються студентам індивідуально наприкінці заняття або на початку наступного семінарського заняття (за згодою студентів). Максимальна кількість балів за одне семінарське заняття – 4.

Перелік видів аудиторної роботи на семінарських заняттях та їх оцінка (в балах):

1. Усна відповідь:

4 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу

3 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу. Має у відповіді суттєві неточності.

1 бал – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

2. Доповнення / дискусія:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми.

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію

7.2.2. Експрес-контроль (3 письмові роботи) проводиться на семінарському або лекційному занятті. Оцінюється в межах 5 балів за кожну роботу (пороговий рівень позитивної оцінки – 3 бали). Контролі проводяться у формі тестування. Результати оголошуються студентам індивідуально на наступному занятті.

У випадку відсутності студента з поважних причин, відпрацювання та перездачі експрес-контролів здійснюються у відповідності до діючих в Університеті нормативних документів.

7.2.3. Творче завдання готується студентами впродовж семестру і здається не пізніше останнього семінарського заняття – відправляється у Google Classroom або на адресу adamska@knu.ua

Критеріями оцінки творчого завдання є:

- глибоке розкриття проблеми, відображення власної позиції, підведення підсумків 9 балів
- питання розкрито повно, але не відображено власну позицію, підведено підсумки 7-8 бали
- розкрито більшість аспектів питання, підсумки неповні 4-6 бали
- розкрито окремі аспекти питання, підсумки неповні 2-3 бали
- розкрито один з аспектів питання 1 бал

7.2.4. Підсумкова контрольна робота проводиться на останній лекції. Робота оцінюється в межах 20 балів (пороговий рівень позитивної оцінки – 12 балів). Робота складається з 2 питань, що потребують розгорнутої відповіді (оцінюються в межах 10 балів за кожне).

Критеріями оцінки кожного питання є:

- Відповідь повна та подане власне бачення проблеми 10 балів
- Відповідь повна, відображає знання фактичного матеріалу з питання 8-9 балів
- Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми 6-7 балів
- Відповідь фрагментарна та наявні помилки при викладі фактичного матеріалу 2-5 бали
- Відповідь має значні помилки 1 бал

Результати оголошуються студентам індивідуально впродовж трьох наступних робочих днів, але не пізніше ніж за день до заліку.

У випадку відсутності студента з поважних причин, відпрацювання та перездачі підсумкової контрольної роботи здійснюються у відповідності до діючих в Університеті нормативних документів.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Вступ до курсу. Культура як об'єкт міждисциплінарного дослідження. Теорія та методологія вивчення культури.	1	2	3
2	Культура первісного суспільства. Давні культури на території України.	1	2	3
3	Культури Стародавнього світу. Антична культура. Культури доби античності та території України.	2	4	3
4	Культура зарубіжних країн в епоху Середньовіччя	1	-	4
5	Ранньосередньовічна культура України. Культура давніх слов'ян.	-	2	3
6	Культура Візантії та Київської Русі	1	4	3
7	Культура епохи Відродження	2	-	3
8	Культура України XIV – 1 половини XVII ст.	-	2	3
9	Культура доби Просвітництва	2	-	4
10	Культура України в 2 половині XVII – XVIII ст.	-	2	3
11	Культура зарубіжних країн в XIX ст.	2	-	4
12	Культура України XIX ст.	-	4	3
13	Основні напрямки розвитку культури зарубіжних країн в XX-XXI ст.	2	-	4
14	Культура України XX-XXI ст.	-	4	3
	<i>Підсумкова контрольна робота</i>		2	
	ВСЬОГО	14	28	46

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекції – **14 год.**

Семінари – **28 год.**

Консультації - **2 год.**

Самостійна робота - **46 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Використання науково-навчальної літератури іноземними мовами викликано необхідністю формувати здатність студентів орієнтуватися у різноманітті сучасних наукових ідей з вказаної проблеми, стимулює працювати у міжнародному контексті, сприяє формуванню здатності спілкуватися іноземними мовами. Сприяє формуванню у студентів власної думки на основі аналізу здобутків різних історіографічних шкіл та напрямів.

Основна:

1. Безвершук Ж.О. Історія культури в термінах і назвах: словник-довідник. – К.: Вища школа, 2003. – 399 с.
2. Історія світової культури: навч. посіб. / керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 400 с.
3. Історія української архітектури / за ред. В. І. Тимофієнка. – К.: Техніка, 2003. – 472 с.
4. Історія української культури: у 5 т., 9 кн. / ред. кол.: Скрипник Г.А., Пилипчук Р.Я., Рубан В.В., Пономар Л.Г. [та ін.]. – К., 2001 – 2013.
5. Історія українського мистецтва: у 5 т. / голов. ред. Г. Скрипник. – К., 2007-2011.
6. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А.Є.Конверського. – Харків: Фоліо, 2013. – 863 с.
7. Попович М.В. Нарис з історії культури України. – К.: «АртЕк», 1998. – 728 с.
8. Українська культура в європейському контексті / Ю.П.Богущий, В.П.Андрущенко, Ж.О.Безвершук, Л.М.Новохатько. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
9. Храмова-Баранова О. Л. Історія західноєвропейського мистецтва Х – поч. ХХ ст.: навч. посіб. для студентів / О. Л. Храмова-Баранова, Н. О. Горбатова ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. - Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2018. – 182 с.
10. Щолокова О.П., Шип С.В., Шевнюк О.Л., Семашко О.М. Світова художня культура. Від первісного суспільства до початку середньовіччя / Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. – К.: Вища школа, 2004. – 175 с.

Додаткова:

1. Вазари Дж. Житнеописання знаменитих живописцев: Джотто, Боттичелли и другие / пер. с ит. А. Венедиктова, А. Габричевского. – СПб.: Азбука-классика, 2006. – 342 с.
2. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусств: проблема эволюции стиля в новом искусстве / пер. с нем. А. А. Франковского; вступ. ст. Р. Пельше. – М.: В. Шевчук, 2009. – 289 с.
3. Владимирська Г.О. Мистецтво розуміти мистецтво: артмісія: від імпресіонізму до абстракції / Ганна Владимирська. - Київ; Ірпінь: Перун, 2017. - 279 с.
4. Демпсі А. Сучасне мистецтво. / перклад з англ. Анастасія Версель. - Київ: BookChef, 2021. – 176 с.
5. Искусство: Романское искусство. Готика. Возрождение. Барокко / пер. с ит. А. Голосовской, Н. Аронова. – М.: Астрель, Премьера, АСТ, 2001. – 305 с.
6. Історія декоративного мистецтва України: у 5 т. / голов. ред. Г. Скрипник. – К., 2007-2011.
7. Історія української культури / за загал. ред. І. Крип'якевича. – 4-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002. – 656 с.
8. Історія українського театру: у 3 т. / редкол.: Г. А. Скрипник (голова) та ін. – Т. 1: Від витоків до ХХ століття. – К., 2017. – 676 с.; Т.2 (1900-1945). – К., 2009. – 876 с.

9. Карсавин Л.П. Культура средних веков. – К., 1995 – 320 с.
10. Корній Л. П. Історія української музичної культури від давнини до початку ХХ століття. – К.: Муз. Україна, 2018. – 362 с.
11. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: у 5-ти кн. – Львів: Світ. – 2003-2007.
12. Крыжицкий С. Д. Архитектура античных государств Северного Причерноморья. – К., Наукова думка, 1993. – 248 с.
13. Нариси з історії кіномистецтва України / ред.-упоряд. І. Зубавіна; голова ред. кол. В. Сидоренко. – Київ: Інтертехнологія, 2006. – 864 с.
14. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культур. життя укр. народу: курс, читаний в укр. нар. ун-ті / Іван Огієнко. – К.: Вид-во Книгарні Є. Череповського, 1918. <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=323>
15. Сторчай О. Мистецька освіта в Київському університеті (1834-1924 pp.). – К., 2009. – 335 с. <http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/monografiji/2009/Storchay.pdf>
16. Сучасне українське декоративне мистецтво: збереження національної своєрідності в умовах глобалізації: монографія / [Л. Бурковська та ін.]; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ: ІМФЕ, 2019. – 239 с.
17. Шейко В.М. Історія художньої культури: Візантія. Арабо-мусульманський світ. Китай. Японія: підруч. для студ. вищих навч. закладів мистецтва і культури / В. М. Шейко [и др.]; Харківська держ. академія культури. – Х.: ХДАК, 2001. – 182 с.
18. Шейко В.М. Історія художньої культури: Середньовіччя. Відродження: підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистецтв і культури / В. М. Шейко [та ін.]; Харківська держ. академія культури. – Х. : ХДАК, 2001. – 190 с.
19. Art: a world history / Editors Jo Marceau, L.Candlish, F.Day, D.Williams. – London a.o.: Dorling Kindersley, 2002. – 720 p.
20. Chitham, R. The Classical Orders Of Architecture. Elsevier: Architectural Press, 2005.
21. Panofsky E. Studies in Iconology: Humanistic Themes in the Art of the Renaissance. – New York, Oxford University Press, 1939. – Pp. xxxiii+262.

10. Додаткові ресурси:

<http://txim.history.knu.ua/index.php/TXIM> - *Текст і образ: актуальні проблеми історії мистецтва*, науковий журнал кафедри історії мистецтв, історичний факультет КНУ імені Тараса Шевченка

<http://sm.etnolog.org.ua/> - *Студії мистецтвознавчі*, науковий журнал Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

<http://um.etnolog.org.ua/> - *Українське мистецтвознавство*, науковий журнал Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

<http://elib.nplu.org/object.html?id=1272> – журнал *Українська культура*

<http://www.vgosau.kiev.ua/index.php?>

[option=com_content&view=category&layout=blog&id=93&Itemid=171](http://www.vgosau.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=93&Itemid=171)

– *Археологія*,

науковий журнал Інституту археології НАН України.